

Podgorica, 7.03.2012.

BORBU ZA ŽENSKA PRAVA U CRNOJ GORI TREBA INTEZIVIRATI

Omladinska grupa Centra za građansko obrazovanje (OGCGO) čestita Međunarodni dan žena 8. mart svim ženama Crne Gore uz zabrinutost da je crnogorsko društvo zaboravilo na pravo značenje i značaj ovog datuma. **Međunarodni dan žena je dan posvećen ženama i njihovim ekonomskim, političkim i društvenim ostvarenjima koje su doprinijele dobrobiti čitavog čovječanstva, a koja još uvijek nijesu u dovoljnoj mjeri prepoznata kao takva.**

Početak obilježavanja osmog marta kao Međunarodnog dana žena povezan je sa čitavim nizom akcija i protesta koje su organizovale radnice tekstilnih i drugih industrija, boreći se za poboljšanje radnih uslova, povećanje plata i uopšte bolji društveni položaj. Jedan takav protest održan je 8. marta 1857. u Njujorku. Protestantkinje su bile napadnute i rastjerane od strane policije. Ove žene, osnovale su svoje prvo sindikalno udruženje, istog mjeseca, dvije godine kasnije i nastavile da godinama kasnije na isti datum protestuju zahtijevajući pravo glasa, kraće radno vrijeme i bolje plate. „Socijalistička internacionala“ (organizacija socijalista i radničkih partija) je 1910. organizovala prvu međunarodnu žensku konferenciju u Kopenhagenu. Tada je proglašen Međunarodni dan žena (MDŽ), koji je predložila ugledna njemačka socijalistkinja **Klara Cetkin**, ali, ipak, datum ovog praznika nije bio objavljen. Sljedeće, 1911. ovaj dan je obilježilo više od milion ljudi u Austriji, Danskoj, Njemačkoj i Švajcarskoj, a potom i širom svijeta.

U crnogorskom društvu u kojem još uvijek ne postoji puno poštovanje ljudskih prava, koje je vrlo često mizogino, izrazito homofobično, društvo koje se nije na pravi način suočilo sa svojom ratnom prošlošću, društvu koje se još uvijek bori sa svojim nacionalizmima, podjelama, sa neshvatanjem i razumijevanjem bilo čega što je drugačije ili drugo, govoriti o ženskim ljudskim pravima i potrebi borbe da se njihovo poštovanje unaprijedi nasušno je važno.

Svi gore navedeni momenti svakako nijesu dobro tlo za borbu za ženska ljudska prava. Ali to nije ono što bi trebalo da obustavi svaki pokušaj da se izborimo sa prevladavanjem situacije u kojoj vrijednosti pravde, blagostanja, ravnopravnosti i mira, za koje se ženski pokret borio još uvijek nijesu dio vrijednosnog sistema društva. Na spomen potrebe za daljom afirmacijom ženskih ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, potrebe da se učimo rodno senzitivnom govorenju u Crnoj Gori još se gleda sa podozrenjem, nerijetko i podsmijehom.

U Crnoj Gori, 8. mart je izubio svoju pravu političku vrijednost i postao je prilika da muškarci „izraze svoju ljubav“ prema bliskim ženama poklanjajući im: kuvare, pegle i

*Centar za građansko obrazovanje
Centre for civic education*

slične „potrebštine“ stavljajući im tako do znanja na koji način brinu o njima i pokazujući im gdje je njihovo mjesto (u kući i za šporetom). **Tako 8. mart u Crnoj Gori podražava obrasce društvene nejednakosti, tačnije podređenog položaja žena.**

OGCGO-a smatra da je važno promovisati značaj ravnopravnosti polova kao opšte društvene vrijednosti za sve. Važno je podsjetiti i na težak položaj žena u društvu, izraženu diskriminaciju po osnovu pola u javnom i privatnom životu, na veliki broj žena žrtava nasilja po polnoj osnovi i nasilja u porodici, žena lišenih osnovnih ekonomskih, socijalnih, političkih i kulturnih prava. Tradicionalne i otežavajuće uloge koje se ženama nameću (majka, domaćica, strpljiva, poslušna, vrijedna, brižna, osjetljiva i slaba) i dalje otežavaju njihov napredak u društvu.

Brojna istraživanja položaja žena u crnogorskom društvu opominju da je zastupljenost žena u oblastima odlučivanja, u političkim strukturama „ispod svih međunarodnih standarda“. Iako je Crna Gora 2011. poboljšala izbornu zakonodavstvo, i dalje ostajemo u začelju u regionu kada je riječ o broju žena u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti. Svega 10 % žena je politički aktivno, broj poslanica u Skupštini je u izrazitoj nesrazmjeri sa brojem muškaraca, samo jedna žena je dio izvršne vlasti.

Na ovaj dan trebamo reafirmisati našu posvećenost poštovanju, promovisanju i zaštiti ženskih ljudskih prava i ravnopravnosti polova, što predstavlja imperativ ekonomskog i socijalnog razvoja svakog društva. Na Međunarodni dan žena trebalo bi da se kritički osvrnemo na ostvarena dostignuća kako bismo mogli graditi i unapređivati ono što smo uradili i popraviti ono što nijesmo. S toga je potrebno pored daljeg jačanja zakonskog i institucionalnog okvira u ovoj oblasti raditi i na stalnom podizanju svijesti javnosti, obrazovanju o ovim pravima i njihovom sadržaju, u cilju iskorjenjivanja predrasuda i stereotipa koji vode ka diskriminaciji i nasilju nad ženama.